

Péterffy András: Laudáció Máthé Tibor akadémiai székfoglalójához

(Vázlatpontok)

Dicsérni jöttem.

Megtiszteltetés, hogy körön kívül állóként egyáltalán itt beszélhetek.

Tibor magyar Filmszemléken az évtizedek során 7 alkalommal nyerte el a legjobb operatőr díját.

Ezért mondandómat 7 pontban foglaltam össze. Meg egyébként is a hét az szempontokból is pont jó.

1. 1. 1968, a sárga irigység bennem. Színek és formák. Gesztenyelevelek. Tök életlen, tökéletes képek. Élességállítás Vak tyúk is talál szemet! -mondta Herskó.

2. 10. Főiskola, tisztos unalom. Operatőri mesterség. Tibor a műteremben. Én a hídon Buglya szerepel, Tibor világít. Béla bácsi beszél. Andriskám! „Ba..(síp) ide azt az ötezrest a Buglya mellére.”

(Béla bácsitól világítást lehetett tanulni, stílust nem)

3. 11. Mundstock úr. Vészi, Kézdy György, Tibor tervezte a díszletet (iparművészeti előképzettség)

Remek vizsgafilm. Erős hangulatok. Tibor osztályelső.

4. 100. Tibor a hatásvadász Gárdos filmjei. A Lidérc különösen, de a többi film is mesteri módon teremt meg hatásokat, nagyon attraktív, kifejező képekkel operál, magas színvonalú anyagkezelés, de még nem a Máthé Tibor nyelve.

Ekkor kapta az első filmszemlés operatőri díját (Uramisten és a Grünvalszky Esmélés c. filmekért) egy kicsit még megelőlegezetten.

5. 101. Tibor a poéta. Enyedi az én huszadik századom stílusán MT legegységesebb műve.

A fekete-fehér film olyan plasztikus és kifejező, amilyen a Mundstock úr c. Vészi filmében volt. Költői finomságok, a filmnek, mint fénytérnek a mágikus megteremtése. Ez már az igazán megérdemelt második operatőri díj és a Silver Hugo Chicagóban

6. 110. Tibor az expresszionista

Kétségtelen Tibor expresszionista nyelve is ott ered, ahol a Mundstock úr született. A fények és a mély feketék, a bátor kompozíciók és a filmanyag finomságainak kiaknázása.

Ennek a korszaknak a Szász Jánossal készült filmek a reprezentásai. Közülük is elsősorban a Woyczek, amely kimagasló. A többiben a rendezői látomásosság néha manírba fullad.

7. 111. Tibor világképe. Ma már digitálisan élünk. Nincs analóg, szemcse, csak pixel. Pedig a Kép nem információ, hanem érzés. A Kép fény. Nyüzszi. Blur.

A digitális kép pontos, bántóan technikai, rideg, élettelen és nem győzzük rajra eleget rontani, hogy szerethető legyen. Tibor filmje XX. századiak, a múlt évezred lenyomatai, nem a mai bináris világa.

Még akkor sem, ha a tíz ujjunkon akár 1023-ig is el tudunk számolni.

Átadom a szót a VAK TYÚKnak.

Budapest MMA 2020 november 2.

